

Joka kolmas siirtäisi kuntavaaleja pandemian vuoksi

Noin kolmannes suomalaisista (35 %) siirtäisi kuntavaaleja siihen asti, kunnes noin 70 % suomalaisista on rokotettu koronaviruksen varalta. Loput, eli lähes kaksi kolmesta vastaajasta, ei siirtäisi vaaleja myöhäisempään ajankohtaan. Se selviää Åbo Akademin yhteiskuntatieteen tutkimuslaitos Samforskin uunituoreen Kansalaismielipide-kyselyn tuloksista.

Naisista lähes 40 % haluaisi siirtää vaalit, miehistä 30 %. Vaalien siirron suosio pandemian vuoksi kasvaa tasaisesti iän myötä siten, että yli 80-vuotiaiden keskuudessa yli puolet haluaisi siirtää vaalit ja 70–79-vuotiaistakin 40 %. Koulutustaso ei näytä vaikuttavan mielipiteeseen vaalien siirtotarpeesta.

Mielipiteet vaalien siirtämisestä vaihtelevat sen mukaan, minkä puolueen ehdokasta vastaajat sanovat aikovansa äänestää kuntavaaleissa. Vähiten vaalien siirtoa kannattavat Perussuomalaisten äänestäjät, joista 82 % ei haluaisi siirtää vaaleja. Eniten siirtoa kannattavat RKP:n (41 %), Vihreiden (39 %), SDP:n (37 %) ja Keskustan (35 %) kannattajat.

– Vaalien järjestäminen pandemian keskellä on riskialtista puuhaa. Vaaleista voi tulla pannukakku, mikäli epidemiatilanne on huono huhtikuun puolivälissä. Espanjan Kataloniassa järjestettiin aluevaalit 14.2 ja siellä äänestysvilkkaukset laski yli 25 prosenttiyksikköä edellisistä vaaleista, sanoo Kimmo Grönlund, Åbo Akademin valtio-opin professori.

Ongelmaksi nousee myös vaalien legitimitetti, sillä covid-19-positiiviset ja eristyksiin määrättyt eivät saa tartuntatautilain mukaan mennä kotoa äänestämään. Myöskään heidän, joille suositellaan omaehtoista karanteenia, ei toivota menevän äänestyspaikalle.

Käytännössä tuhansilta suomalaisilta voi puuttua perustuslain takaama äänioikeus näissä kuntavaaleissa erilaisten karanteenijärjestelyjen vuoksi.

– Tällä voi etenkin pienissä kunnissa olla merkittävä vaikutus vaalitulokseen. Lisäksi moni voi jättää koronan vuoksi äänestämättä, sanoo Kim Strandberg, Åbo Akademin valtio-opin ja poliittisen viestinnän professori.

Suomen kuntavaaleissa 2017 äänesti 58,9 prosenttia äänioikeutetuista. Grönlund muistuttaa, että korona voi pelottaa eri äänestäjäryhmiä eri paljon.

– Puolueilla on erilaiset kannattajaprofiilit, jolloin koronan vuoksi äänestämättä jättäneillä voi olla vaikutusta myös vaalien lopputulokseen. Esimerkiksi SDP:n kannalta vaalien pito huhtikuussa voi nousta ongelmaksi, sillä puolueella on paljon iäkkäitä äänestäjiä Etelä-Suomen suurissa kaupungeissa, joissa koronaepidemia on pahin, sanoo Grönlund.

– Hallituksen tulisi harkita vakavasti lainmuutoksen esittämistä eduskunnalle, minkä turvin vaalit voidaan lykätä ja siirtää hyvässä järjestyksessä suosiolla loppusyksyyn, jolloin Suomessa pitäisi olla laumasuoja koronavirusta vastaan. Muuten voi edessä olla tilanne, jossa vaalit joudutaan siirtämään vain muutama viikko ennen vaalipäivää.

Kansalaismielipide on nettipohjainen kysely, jossa on 4 200 vapaaehtoista osallistujaa. Kysely kuntavaalien mahdollisesta siirtämisestä tehtiin ajalla 15–22.2. ja siihen vastasi 3 090 henkilöä. Otoksen virhemarginaali on noin 2 %-yksikköä suuntaansa. Otosta painotettiin sukupuolen, koulutuksen, iän, äidinkielen ja alueen mukaisesti vastaamaan koko Manner-Suomen äänioikeutettua väestöä.

Kansalaismielipide on osa Suomen Akatemian rahoittamaa yleisen mielipiteen tutkimuksen kansallista infrastruktuuria (FIRIPO), jota Åbo Akademi koordinoi. FIRIPOn muut partnerit ovat Turun yliopisto ja Tampereen yliopisto.

Lisätiedot:

Kimmo Grönlund

Valtio-opin professori, Åbo Akademi

Sähköposti: kimmo.gronlund@abo.fi

Puhelin: 050-409 6409

Kim Strandberg

Valtio-opin ja poliittisen viestinnän professori, Åbo Akademi

Sähköposti: kim.strandberg@abo.fi

Puhelin: 06-324 7456